

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)»

за спеціальністю 014 Середня освіта

спеціалізації 014.021 Англійська мова і література

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка партнерства
Викладач (-і)	Борис САВЧУК
Контактний телефон викладача	067 73 065 73
E-mail викладача	borys.savchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентами питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи

2. Анотація до навчальної дисципліни

Педагогіка партнерства – чітко визначена система взаємовідносин всіх учасників освітнього процесу (студентів, викладачів, батьків тощо), яка: організовується на принципах добровільності й спільних інтересів; ґрунтується на повазі й рівноправності всіх учасників, дотримуючись визначених норм (права та обов'язки) та враховуючи ціннісні орієнтири кожної із сторін та передбачає активне включення всіх учасників у реалізацію спільних завдань та готовність брати на себе відповідальність за їх результати.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: формування уявлень у здобувачів вищої освіти про педагогіку партнерства як ключового компоненту оволодіння основними аспектами педагогічної взаємодії; розвиток комунікативної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови та літератури.

Основними цілями є:

- формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти;
- оволодіння теоретичними положеннями, історичними засадами та принципами педагогіки партнерства;
- ознайомлення з сутністю понять «партнерство», «співробітництво», «взаємодія», «педагогіка партнерства»;
- оволодіння прийомами педагогічної взаємодії з урахуванням особливостей культури педагогічного спілкування;
- розкриття засад самореалізації і самовдосконалення майбутнього вчителя ЗЗСО через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання англійської мови та літератури, другої іноземної мови (німецької або французької) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК.2 Соціальна компетентність:

Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові компетентності:

ФК.5 Емоційно-етична компетентність: Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; здатність конструктивно

та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

ФК.6 Компетентність педагогічного партнерства: Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно орієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК.7 Інклюзивна компетентність: Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ФК.13 Інноваційна компетентність: Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК.14 Компетентність навчання впродовж життя: Здатність визначати умови та ресурси власного професійного розвитку впродовж життя; здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

Результати навчання:

ПРН.1 Розуміти фундаментальні принципи буття людини та природи, цінності громадянського суспільства, усвідомлювати необхідність його сталого розвитку; поважати права і свободи інших громадян, реалізуючи власні.

ПРН.2 Вільно спілкуватися державною та/або іноземною мовами усно й письмово з колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній і професійній діяльності.

ПРН.4 Мати навички управління складною професійною діяльністю або проектами, проявляти ініціативу при розв'язанні складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціалізації та нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих/навчальних контекстах.

ПРН.11 Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН.15 Взаємодіяти конструктивно на засадах партнерства з учасниками освітнього процесу, іншими фахівцями для забезпечення функціонування безпечного й інклюзивного освітнього середовища.

ПРН.16 Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної освітньої спеціальності/спеціалізації, уміти застосовувати їх у навчальній і професійній діяльності.

ПРН.18 Розуміти основні проблеми освіти та шляхи їх розв'язання із застосуванням інноваційних підходів, доцільних наукових методів і навчальних технологій.

ПРН.19 Організувати процес свого подальшого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські / практичні заняття	18		
самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова
5	014 Середня освіта	3	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Основи педагогіки партнерства в освітньому просторі закладу вищої освіти. Науково-теоретичні засади вивчення педагогіки партнерства. Історичні аспекти дослідження педагогічного партнерства в зарубіжжі та Україні. Характер та особливості проявів педагогіки партнерства в освітньому просторі ЗВО.	2	2	8
Тема 2. Характеристика педагогічного спілкування як форми педагогічного партнерства. Феномен педагогічного спілкування: сутність, характер, особливості. Класифікації і типології педагогічного спілкування. Особливості проявів педагогічного спілкування як форми партнерства в організації освітнього процесу ЗВО.	2	2	8
Тема 3. Принципи педагогіки партнерства. Основні критерії і принципи педагогічного партнерства. Доброзичливість, позитивне ставлення та повага до особистості – базові засади організації освітнього процесу ЗВО. Розподілене лідерство – стан і перспектива розвитку у вищій школі.	2	4	8
Тема 4. Педагогіка партнерства: польський, канадський, німецький та український досвід. Педагогіка партнерства в нормативних освітніх документах зарубіжних країн. Трагування педагогіки партнерства польськими, канадськими, німецькими, українськими вченими: спільне та особливе. Технології реалізації педагогіки партнерства в зарубіжних країнах.	2	4	8
Тема 5. Особливості побудови партнерської взаємодії. Навчання без примусу: ідея мети, ідея опори, вільний вибір, ідея випередження. Особливості партнерської взаємодії в діаді «студент – викладач». Характер партнерської взаємодії в трудовому колективі вищої школи.	2	2	8
Тема 6. Партнерська взаємовідповідальність у вищій школі.	1	2	10

Партнерська взаємовідповідальність – основні ідеї, принципи, сутність. Партнерська взаємовідповідальність як чинник забезпечення діалогічної взаємодії в навчальному процесі. Технології реалізації і розвитку партнерської взаємовідповідальності у ЗВО.			
Тема 7. Теорія і методика створення партнерських угод. Ділові контакти як механізм реалізації партнерських зв'язків. Виробнича кооперація – основа здійснення ефективного партнерства. Суб'єкти партнерських угод та характер взаємин між ними.	1	2	10
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

Поточний контроль (50 балів), з них:

25 балів - усне та письмове оцінювання під час практичних занять;

Тести - 10 балів;

Контрольна робота (одне теоретичне питання з розгорнутою відповіддю) - 5 балів;

Самостійна робота (опрацювання 2 рекомендованих джерел для підготовки до виконання підсумкового контролю) - 10 балів.

Підсумковий контроль: залікова робота – 50 балів

Всього за курс - 100 балів.

Вимоги до письмових робіт:

Залікова робота - тестові питання якої охоплюють всі розділи дисципліни. Максимальна кількість балів – 50.

Практичні заняття:

Оцінюються у п'ятибальній шкалі, регламентованій у ПНУ ім. Василя Стефаника:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Умови допуску до підсумкового контролю (залік) передбачають виконання студентом навчальної програми курсу з обов'язковим виконанням її складових (відвідування занять та підготовка до різних форм їх проведення). Мінімальна кількість балів для допуску до заліку – 25 балів.

Підсумковий контроль:

форма контролю: залік;

форма здачі: письмове тестування (50 завдань формату “множинний вибір”) на сайті дистанційного навчання. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

	<p>наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)»</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» URL. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p> <p>Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn https://d-learn.pnu.edu.ua</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають опрацювати весь навчальний матеріал і пройти всі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну визначаються «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» URL. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Не толерується. Будь-які форми невідповідної поведінки під час заняття неприйнятні.</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім.</p>

	Василя Стефаника» URL. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf/
Неформальна освіта	Перезарахування результатів передбачене згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

Базова

1. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с. URL: <https://osvitanalytika.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/HigherEd-in-Times-of-War.pdf>.
2. Доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства у 2022 році / за ред. А. Бутенка, О. Єременко, Н. Стукало. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2023. 59 с. <https://naqa.gov.ua/wp-content/up>. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12.
3. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Стинська В.В., Прокопів Л.М., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Ковальчук В.М., Салига Н.М. [За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів]. Івано-Франківськ, 2021. 430 С.
4. Закон України «Про освіту» 2017 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12
5. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556 URL: [Vsnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu](http://vsnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu).
6. Байда М. Використання технологій кооперативного навчання в контексті гуманістичної парадигми освіти: постановка проблеми. Полтава: Дивосвіт. 2019. 236 с.
7. Бакіров В., Огарков М. Пандемія може назавжди змінити вищу освіту. Дзеркало тижня. 16 січня 2021. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/pandemija-mozhe-nazavzhdi-zminiti-vishchu-osvitu.html>.
8. Варецька О.В. Етика педагогічної взаємодії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2016. Вип. 51 С.81-86.
9. Волонтерство. Порадник для організатора волонтерського руху / авт. кол. : О. Безпалько, Н. Заверіко, І. Зверева, Н.Зімовець та ін. Київ: ВГЦ «Волонтер», 2010. 127 с.
10. Галузяк В.М. Основні характеристики ефективного стилю педагогічного спілкування. *Наукові записки*. Випуск 32. Частина II. Серія: *Педагогічні науки*. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В.Винниченка, 2015. С.30-34.
11. Студентський путівник. https://kpibs.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2021/BA_2021-22-2021-2.pdf
12. Грабовська С., Равчина Т. Конфлікти без насильства: навч. пособ. / за ред.. Шведа Ю.Р. Львів: Фонд «Україна-Європа», 2017.

13. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії: методичний посібник / укл. Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2020. 80 с..
14. Колос К. Р. Google Sites (Сайти) як засіб узагальнення професійного досвіду педагогічного працівника : *практик. посіб.* Житомир: Видавництво «О. О. Євенок», 2016. 99 с.
15. Коханова О.П. Партнерство як фактор соціалізації особистості. Педагогічний процес: Теорія і практика. Київ: Либідь, 2013. 204 с.
16. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>.pdf
17. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання / авторський колектив; за ред. Є. М. Бачинської, О. В. Матушевської. Біла Церква: КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів». 2020. 109 с.
18. Орлянський, В. С. Конфліктологія: рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. МОН України, Запорізький національний технічний університет. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 158 с.
19. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність: *Науково-методичний збірник*/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці «Букрек». 2022. 140 с.
20. Ржеутська Л. Школа під час війни: як змінився навчальний процес в Україні. 31.05.2022: <https://www.dw.com/uk/shkola-pid-chas-viiny-chy-provalyvsvia-navchalnyi-rik-v-ukraini/a-61978671>

Допоміжна:

21. Savchuk B. P., Bilavych H. V., Fedchyshyn N. O., Rozman I. I., Vysochan L. M., Bahriy M. A., Kononenko I. V., Vysochan Z. Yu. National literature as a means of development the general cultural competence of future specialists: personalistic kontekst. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*. 2020. Volume 24. Issue 8. 2020. PP. 13479-13489. <https://www.psychosocial.com/article/PR281340/28343/> (Scopus).
22. Savchuk B., Bilavych H., Kondur O., Bahriy M., Oliyar M., Fedchyshyn N., Humenuk I., Pantiuk M. Petrenko O. Reading as a Cultural Practice of Modern Students. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol.9 No.8. PP. 131-144. <http://ijaep.com/Journal/vol.9.8.pdf> (Web of Science **impact factor**)
23. Savchuk B., Bilavych H., Fedchyshyn N., Pantyuk T.; Oliyar M., Vlasii O. Bilavych I. (2020). Creating Ecological Language Space for the Youngest Computer Users. *International Journal of Applied Exercise Physiology*. 2020. Vol. 9. No.4. P. 90-99. <http://ijaep.com/Journal/vol.9.4.pdf> (Web of Science **impact factor**).
24. Savchuk B., Pantyuk M., Pantyuk T., The fenomen of pedagogical conflict in the modern scientific discourse Fundamental And Applied Researches: Contemporary Scientifical and practical Solutions and Approaches. *Interdisciplinary Prospects*. Volume V / [Editors: A. Dushniy, M. Makhmudov, M. Strenacikova]. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson: Posvit, 2019. P. 234-238.
25. Савчук Б., Білавіч Г., Душенко Ю. Коучинг як філософія і технологія розвитку професійної педагогічної освіти. *Гірська школа Українських Карпат*. 2019. №21. С.82-87. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2019.21.82-87>.

26. Savchuk B., Bilavych H., Pantyuk T., Holovchak N. Formation of the language culture of junior pupils in a dialectical environment: theoretical and practical aspects. *Гірська школа Українських Карпат*. 2018. Випуск 19. С. 109-113.
27. Савчук Б., Ковальчук В. Формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівця як компонента їхньої педагогічної майстерності. *Нова педагогічна думка*. 2021. № 3. С. 91-94.
28. Савчук Б., Салига Н. Рецепція феномену педагогічних конфліктів західних науковців у моделюванні професійної підготовки майбутнього фахівця. *Молодь і ринок*. 2021. № 5-6. С. 32-36: DOI: <https://doi.org/10.24919/2617-0825.5/191.2021>
29. Старовойтенко Н.В. До проблеми педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Психологія і педагогіка». 2016. Вип. 27. С.141- 144.
30. Annual Report 2019 — UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2020. URL: <https://uil.unesco.org/uils-annual-report-2019>
31. Learning cities: Drivers of inclusion and sustainability. 2020. URL: <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities/learning-cities-drivers-inclusion-and-sustainability> (дата звернення: 17.01.2021). Supporting teachers and education personnel during times of crisis. ED/2020/IN2.2. 2020. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373338>
32. How Covid-19 is Impacting Prospective International Students Across the Globe. QS. 2020. URL: <http://hdl.handle.net/10919/98431> (дата звернення: 17.01.2021). Дистанційне навчання [назва з екрана]. URL: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/pro> (дата звернення: 17.01.2021).
33. Webinar: UNESCO Learning Cities respond to COVID-19. URL: <https://en.unesco.org/events/webinar-unesco-learning-cities-respond-covid-19> 01.2021.

Викладач: Савчук Б.П., доктор історичних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика